VINTIÖTOIMINNASTA LAPPEENRANNASSA

Vintiötoiminta aloitettiin yhteistyössä poliisin ja kuraattorin kanssa syksyllä 1995.
Vintiötoiminta on vakiintunut työkäytäntö

Vintiötoiminta on pikaista ja varhaista puuttumista lasten ja nuorten rikoksiin, rikkomuksiin, väkivaltaiseen käyttäytymiseen, muuhun lainvastaiseen toimintaan tai ei-toivottuun käyttäytymiseen

Useita vuosia poliisi oli mukana kaikissa vintiötapaamisissa. Poliisin resurssien vähentyessä poliisi on nyt mukana vakavimmissa tapauksissa ja tapaamisissa joista tehty rikosilmoitus, esim koulussa tapahtuneet väkivallanteot, sosiaalisessa mediassa tapahtuneet kunnianloukkaukset ja laittomat uhkaukset.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen edustaja on mukana vintiötapaamisissa joissa käsitellään tulen sytyttelyyn ja varomattomaan tulen käsittelyyn tai vaarallisten aineitten tai räjähteitten käsittelyyn liittyviä tekoja.
Pelastuslaitos tullut mukaan toimintaan Tulipysäkki-hankkeen merkissä.

Vintiötoiminta syntyi tarpeesta kokeilla yhdessä jotain uutta työmallia etsiä uusi lähestymistapa ja puuttumismalli nuorten tekemiin rikoksiin "joihin laki ei vielä yllä "
Vintiöasiakkaat ovat alle 15-vuotiaita jotka eivät ole rikosoikeudellisesti vastuussa teoistaan sekä jo 15 vuotta täyttäneitä peruskoulun 9. luokkalaisia.

Alkutyö tehtiin kauppiaiden kanssa jotta nämä sitoutuvat kaikki samaan käytäntöön ja kaikista alaikäisistä näpistelijöistä tehdään ilmoitus poliisille joka tekee asiassa lastensuojeluilmoituksen jonka kautta nuori ohjautuu vintiöön

Yhdessä nuoren koulukuraattorin kanssa tavataan nuori ja huoltaja mahdollisimman pian teon tapahduttua.
Tapaamisessa keskustellaan :
-keskustelu ilmoituksen sisällöstä, lainvastaisesta teosta, korvausvastuusta, merkinnän säilymisestä ja merkityksestä poliisin tietojärjestelmässä, 15 vuotta täyttäneen poliisilta saaman rv-sakon vaikutuksesta
-nuoren elämäntilanteen kartoittaminen (koulunkäynti, vapaa-ajanvietto, kaverisuhteet, päihteiden käyttö, kodin sääntöjen noudattaminen jne.)
-tarpeen mukaan ohjaus eri auttamisjärjestelmien piiriin

Myönteiset kokemukset :
-tehokas puuttumiskäytäntö, uusijoita vähän. Uusimisprosentti n. 10-12 %
-vanhempien saama tuki kasvatustyöhön ja vanhemmuuteen
-poliisin informaatio nuorelle ja huoltajille jo heti kiinnijäämisen jälkeen kun poliisi menee näpistyksen johdosta vartijan/ kauppiaan kutsumana paikanpäälle. Poliisi ottaa heti yhteyttä vanhempiin ja kertoo tapahtuneesta ja kertoo lastensuojeluilmoituksen tekemisestä ja tulevasta vintiökutsusta
-mahdollisuus käyttää erilaisia asiantuntijoita mukana tapaamisissa (poliisi, palomies, asukaskuraattori) on osoittautunut toimivaksi systeemiksi

Asiakkaat vintiöön tulee pääsääntöisesti poliisin tekemien lastensuojeluilmoitusten kautta. Aloitteen voi tehdä kuitenkin kuka vaan, esim koulut, vanhemmat itse, eri työntekijät, lastensuojelulaitos

Huomioita vuosien varrelta
-erilaiset viranomaiskokoonpanot tapauksesta riippuen ollut toimiva systeemi
-10 vuotiaitten ja sitä nuorempien määrä lisääntynyt
-uusijat pääsääntöisesti poikia
-erityyppiset rikosnimikkeet lisääntyneet, ei pelkästään näpistelijöitä, joita tosin suurin osa (varkaus, lievä petos/punnitusvilppi, laiton uhkaus, kulkuneuvon kuljettamien oikeudetta, tuhotyö , pahoinpitely, laittomaan tuontitavaraan ryhtyminen, vahingonteko, luvaton käyttö, alkoholin välittäminen)
-
tutkimusta vintiötoiminnasta:

Sari Kaartoaho Poliisiammattikorkeakoulu lopputyö v. 2010 : Poliisin ja ongelmakäyttäytyvän nuoren kohtaaminen

Anne Martikainen , gradu Kuopion yliopisto 2008 : Kokemuksia lasten rikollisuudesta ja siihen puuttumisesta

Tiina Laiho päättötyö v. 1999 Kymenlaakson ammattikorkeakoulu: Vintiö-työryhmän toiminta Lappeenrannassa

Vintiötapaamisessa toimivat viranomaiset

Seija Heikkeri, nuorten oikeusedustaja, Eksote perhepalvelut
koulukuraattori vintiö asiakkaan koulun mukaan

tarvittaessa poliisi, palomies tai muu asiantuntija

Vintiötapaamiset järjestetään Eksoten Lasten ja nuorten talolla
tapaamiset ovat pääsääntöisesti yhden perheen tapaamisia kerrallaan mutta myös yhteisvintiöitä järjestetään jolloin paikalla useampi nuori tai lapsi huoltajineen
Tapaamisia järjestetään myös kouluilla kun kyse koulussa tapahtuneesta rikoksesta jossa mukana useampi oppilas

Seija Heikkeri
nuorten oikeusedustaja
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri Eksote
Lasten ja nuorten talo / perhepalvelut
Kasarmikatu 7, 53100 Lappeenranta
puh 0400 815326
seija.heikkeri@eksote.fi